

Rokec.

Rovédi, deček, črnooki
 In rdečih lie ter zlatolás,
 Od kod po rébri tej visoki
 Prišel si premo sémkaj v vás?
 „Li strme vidite dupline,
 V globélíh ostre tam čerí?
 Goščavo smrek in jelovine
 In hišico, ki tik stoji?
 No, v koči mali tej leséni,
 Ondukaj sem, gospod, domá,
 Tam, kjer je ležal sneg ledéni,
 Kjer solnce zvončekom zdaj igrá.
 Roditelje tam ímam svoje,
 Ter zlata bábrica je tam,
 Ki veselí življenje moje
 In ki jo srčno rad ímam.
 Pravljice mične, bajke, básni,
 In pesni sto in sto jih zná;
 To so nam hipi kratkočasni,
 Ko nje kolórvat ropotá!
 Po zimi res je vse premrlo,
 Naš gozd bil v snegu je zakopán,
 Okó proseče k nebu zrlo,
 Naj pómladi napóči dán.
 In skoro bilo je blesteče,
 Prijétneje od dné do dné
 In penic rod že zdaj ščebeče,
 In kmalu jagode zoré.
 Studenci bistrí spet vrvrájo,
 Ki bil zakóval jih je led,
 V krdelih mravlje se motájo;
 Nabirájo čebele med.
 In psa ímam, žival udano,
 Ki vedno čuva nas zvestó,
 Ter petelinca, ki že rano
 Prebuja nam pojoč uhó.
 Vrbančkov sin se imenujem,
 In oče moj so pošten kmet,
 Na véčer z dedom se radujem
 In očka moj so njihov zet.
 In Rok ímé je krstno moje,
 Moj očka mladi so Vrban,
 A ded ímen imájo dvoje:
 Blažè in stari Goričan.
 Preljubo mater ímam mило,
 Ki nekđaj bili so deklè.
 Takrat še mène tù ni bilo
 In Micika jih kliče vsè.
 A bábrica so tudi Mica,
 In Mica ženske sploh so vse,

Ter Minka vsaka pastirica
 In Mina, kar jih dékel je.
 * Res, kózo ímam tudi mlado,
 Kozlička lepa, čujte, dva,
 Ki že imata dolgo brado,
 Da-si prav majhna sta obá.
 Če mati koza tjà na pašo
 Kozlička véde, „mèk, mek, mèk!“
 Za njimi nesem slano kašo
 Jaz v hosto na studenčni breg.
 Živalicam se jed priléga
 Bolj dókaj nego prašni les,
 Ki skalovita tlà pripravá
 In bolj ko pústi suhi vres.
 No, zdaj do dobrega poznate,
 Kar živega je tam pri nas,
 Če voljo pa in čas imate,
 Oj, prosim hitro góri v vás.
 Čuvája vidite tam psička,
 Kozlička moja, oj gospod!
 Kričača čujte petelinčka
 In gozdnih ptičev ljubi rod.
 Postrežemo iz srca radi
 Z ukusnim rženim kruhom vam,
 Popojemo ter Vrban mladi
 Napíje vam zdravíjco sam.
 Zakaj pri kadí očrneli
 Leží od nekđaj v kleti sod,
 Ki so ga ljubi ded prejeli
 Iz Bosne ali od drugod,
 In vince to je kaplja draga,
 Ki se ne píje sléharn dan,
 Samó če sreča nas premaga
 Ko nas obišče gost izbrán.
 A to je málokrat le v letu,
 Zatorej redko se zgodí,
 Da v górskem našem tihém svetu
 V kozarci vince zablestí.“
 Čúj, dečko, hočeš z manoj iti,
 Pogledati si božji svet?
 Jaz tebi htel bi oče biti
 Poučujé te v znanstvu vnet!
 „Roditelje pustiti svoje
 In bábrico — to móči ni,
 In poleg še kozličè se ne — —
 Nè, to nikdár se ne zgodí!
 In ako meni Vi kupili
 Celó bi vranca od lesá

In bič in voz, ne omečili
 Zató bi mojega srcá.
 Vrbančkov sin sem jaz pošteni,
 Ki ljubi, kar mu Bog je dal,
 Ki ne bi, po nobeni ceni
 Očeta družega izbral.
 Zdravstvujte, srečno mi hodite,
 Vrnite se, gospod, nazaj,

V spominu Rokca ohranite,
 Ki plane zdaj v planinski raj!“
 Li brata imaš morebiti
 A tacega, kakor je Rok?
 „Nè, nimam ga gospod, častiti,
 Jaz sem jedini naš otrok!“

Lujiza Pesjakova.

Kdor se tuji nesreči smejí — ta se kmalu ob svojej solzi.

(Narodna básen; zapisal Fr. S. F.)

Va nekej njivi so bili skupaj: Bobèk, Slámica in Kamenček. Slámica je bila vedno vesela. Kar plesala je, če je le sapica popihnila. Ni mogla mirovati. Naveliča se zato njive in pravi nekega dné sosedu Bobku, ki je gledal iz svojega strôka: „Veš kaj, sosed moj dragi, takó dolg čas je tukaj. Pojdi greva potovat, da se razvedriva!“

„Nù le,“ odvrne ves vesel Bobèk in poskoči iz svoje ječe. „Kar precej jo mahniva!“

„Še mene vzemite s sebjó,“ oglasi se zdajci Kamenček, ki je ležal leno na suhi zemlji.

„Če ne bodeš prepočasen in prelen,“ pravi Slámica, „pa pojdi!“

Veselo so hodili po gladki stezici. Vže proti večeru dospó do potočka. A ni bilo brví preko njega. Kakó tedaj priti čez. Slámica, ki je bila modra, kmalu si jo izmisli.

„Vže vem, takó-le bomo naredili, pa bode pravo. Jaz ležem na vodo. Potem gresta vídva drug za drugim po meni — kakor po brví — preko potočka. Samó pazita, da se komu ne zvríti v glavi! Ko bosta na drugi strani, pa mene izvlecita na suho.“

Rečeno, storjeno.

Slámica leže na vodo. Bobèk se precej ojunači in gre na nemirno brv. Malo se je res tresel. Toda prišel je srečno na suho.

Za njim poskusi Kamenček. Ta se je pa zeló bal. Ali Bobèk ga je tolažil in mu dajal poguma. Ko pa vidi, kako zeló se trese Kamenček in omahuje zdaj na levo, zdaj na desno, prične se mu na vso moč smijati. Kamenček ne more več vzdržati ravnotežja — omahne, pade v vodo in utoni. A Bobèk, ne da bi se mu tovariš smilil, smeje se na vse pretege in pozabi celó izvleči slámico, katero odnese val. Kar nakrat zaboli Bobkà čez pas. Obmolkne, potiplje se in vidi, da je od smehú počil. „O joj, o joj, kaj bode zdaj, počil sem,“ toži milo Bobèk in se zvija na bregu. Zakaj bolelo ga je. K sreči pride črevljar Smola mimo in zašije Bobku pòk s črno krpo.

In tako nosi Bobèk še danes črno záplato. Ti pa, kadar ga vidiš in opaziš črno liso, védi, da ne smeš bližnjemu želeti nič hudega, sicer bode tudi tebe kaznoval Bog.